

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 7/2023
27.04.2023. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш, Татјане Матковић Стефановић, Иване Рађеновић и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници по тужби тужиље АА из ... број ..., чији је пуномоћник Славиша Петковић, адвокат у ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Александар Лазић, адвокат у ..., ради накнаде имовинске штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 689/22 од 31.08.2022. године, у седници већа одржаној 27.04.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ посебна ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 689/22 од 31.08.2022. године.

УСВАЈА СЕ ревизија, **УКИДАЈУ СЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж 689/22 од 31.08.2022. године у првом ставу изреке, у другом ставу изреке у усвајајућем делу за тужбени захтев и у трећем ставу изреке и пресуда Основног суда у Обреновцу П 224/19 од 09.06.2021. године и предмет се у нведеном делу враћа првостепену суду на поновно суђење.

Образложење

Основни суд у Обреновцу је донео пресуду П 224/19 дана 09.06.2021. године којом је у првом ставу изреке усвојио тужбени захтев и обавезао туженог да тужиљи на име накнаде материјалне штете исплати износ од 387.000,00 динара са затезном каматом почев од 29.11.2018. године као дана вештачења до исплате и у другом ставу изреке обавезао туженог да на име трошкова парничног поступка исплати тужиљи 198.280,00 динара.

Апелациони суд у Београду је донео пресуду Гж 689/22 дана 31.08.2022. године којом је у првом ставу изреке одбио као неосновану жалбу туженог и потврдио пресуду Основног суда у Обреновцу П 224/19 од 09.06.2021. године у делу става првог изреке за износ накнаде материјалне штете од 387.000,00 динара, као и у ставу другом изреке, док је, у другом ставу изреке, преиначио пресуду Основног суда у Обреновцу П 224/19 од 09.06.2021. године у преосталом делу става првог изреке, тако што је обавезао туженог да тужиљи на износ накнаде материјалне штете од 387.000,00 динара плати законску затезну камату почев од 09.06.2021. године као дана пресуђења до исплате и одбио захтев тужиље за исплату законске затезне камате на наведени износ за период од 29.11.2018. године, као дана вештачења, до 09.06.2021. године, као

неоснован и, у трећем ставу изреке, одбио захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Против наведене правноснажне другостепене пресуде је тужени изјавио благовремену посебну ревизију, позивом на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права.

Одредбом члана 404. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се добија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). О дозвољености и основаности ревизије одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија, по одредби става 2. члана 404. ЗПП.

Оцењујући разлоге ревизије Врховни касациони суд је одлучио да дозволи посебну ревизију, ради уједначавања судске праксе у одлучивању о захтевима за накнаду материјалне штете.

Врховни касациони суд је испитао добијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку и закључио да је ревизија основана.

Побијана пресуда је донета погрешном применом материјалног права, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Према утврђеном чињеничном стању на коме је заснована правноснажна пресуда, парничне странке су постигле споразум да тужени уреди – очисти кућни плац тужиље, који обухвата део површине уписане у ЛН бр. .. КО ..., на којој је тужиља сувласник са 1/3, на кп. бр. ..., .., .., .., .. . Тужени је у извођењу радова ради чишћења плаца непосредно учествовао, али је ангажовао и трећа лица, што је делимично финансирано новчаним средствима тужиље, а делимично на начин да су извођачи радова узимали део дрвне масе настале сечом дрвећа. Та лица су претежно радила алатима за сечу растиња и механизацијом – багерима. Тужени је у одређеним фазама радова на уређивању плаца и после радова исте сликао и тужиљи достављао фотографије, те се она на тај начин саглашавала са начином и обима изведених радова, јер је била ван земље. Међутим, утврђено је да тужиља није у потпуности била упозната са врстом и количином посечених стабала, првенствено стабала јасена поред асфалтираног пута и да то није предмет договора међу странкама. Тужиља није имала непосредан увид у ситуацији, пошто се налазила у иностранству, и није могла да приговори радовима. Међу странкама је постојао недовољно прецизан споразум у погледу предмета уговорене обавезе туженог на уређењу плаца, али је уговорено да уклони првенствено неупотребљиво растиње – корење, пропале воћке и један јасен који је сметао комшијама, као и пањеве и да склони и прода магазу која је постојала на плацу. На основу налаза и мишљења вештака за област шумарства, првостепени суд је према констатовано посеченим стаблима и утврђењу бруто запремине дрвета од 24 стабла посеченог јасена, 4 стабла америчке тополе, стабла цера и осталих воћкарица у укупној количини од 3 стабла, утврдио вредност запремине посеченог дрвећа на

437.074,00 динара и у границама тужбеног захтева обавезао туженог да тужиљи на име накнаде штете исплати 387.000,00 динара, јер је нашао да је тужени прекорачио уговорну обавезу и тиме тужиљи нанео штету. Наиме, првостепени суд је закључио да су посечена и стабла на која се споразум странака није односио и да је тужени крив за непоштовање споразума странака у вези радова и да је одговоран за штету коју је тужиља претрпела сечом дрвета, у количини и вредности која је утврђена налазом вештака од 437.074,00 динара. Досуђени износ у границама тужбеног захтева одговара ценама у време доношења судске одлуке. На тај износ је тужени обавезан да тужиљи плати законску затезну камату, све применом одредаба члана 262. став 2, члана 154. став 1. и члана 189. став 2. Закона о облигационим односима и члана 277. Закона о облигационим односима.

Врховни касациони суд закључује да је правноснажна пресуда донета погрешном применом материјалног права, садржаног у Закону о облигационим односима којим је уређен уговор о делу, и повериочева права и дужникове обавезе поводом штете настале у испуњењу уговора.

Према до сада утврђеним чињеницама произилази закључак да су тужиља и тужени у међусобном правном односу поводом уговора о делу, којим се тужени обавезао да као извођач радова обави за тужиљу као наручиоца посао на уређењу – чишћењу кућног плаца тужиље, који се простире на парцелама на којима је тужиља сувласник у идеалном делу од 1/3. Међутим, међу уговорним странама, како је утврђено, није постигнут довољно прецизан споразум у погледу предмета обавезе туженог, односно обавеза туженог као извођача радова за тужиљу као наручиоца, у смислу одредбе члана 600. Закона о облигационим односима, није била довољно одређена. Према одредби члана 603. Закон о облигационим односима тужиља је као наручилац имала право да врши надзор над обављањем послова од стране туженог, да за то даје упутства према природи посла, а тужени је био дужан да јој то омогући. Утврђено је да је тужени тужиљи слао фотографије у току и после извођења радова у појединим фазама и да се тужиља са тим саглашавала. Према одредби члана 607. став 1. Закона о облигационим односима, посленик је дужан извршити дело како је уговорено и по правилима посла. У конкретном случају, од значаја је да ли је тужени обавио посао у делу који је прецизно уговорен, а у преосталом делу у складу са циљем који је уговорен – ради уређења и чишћења плаца. Из утврђеног чињеничног стања произилази да је могуће да је тужени делом извршио дело како је уговорено међу парничним странкама, али није расправљено да ли је у преосталом посао обавио сагласно уговореном циљу посла, што је било уређење и чишћење кућног плаца (а без конкретног договора шта то подразумева).

Првостепени суд је утврдио да је суштина обавезе туженог била да уређивањем простора уклони првенствено неупотребљиво растиње, а да не уклања стабла и биљне културе које су у функцији. Међутим, не произилази да је то узето у обзир код утврђивања висине евентуалне штете коју је тужиља претрпела. Према разлозима првостепене пресуде, произилази да је из налаза и мишљења судског вештака према констатованим посеченим стаблима утврђена бруто запремина посеченог дрвета. Тиме је штета по тужиљу одмерена према вредности дрвета насталог у кубним метрима од сече стабала. Међутим, ако је тужени прекорачио уговорене обавезе, те посекао и оно растиње које није требало да посече, онда је по тужиљу могла настати штета у вредности посеченог дрвећа, односно растиња, а не у вредности дрвета, односно

материјала који је на тај начин настао. Тужилац као наручилац из уговора о делу има право да од туженог као извођача радова захтева накнаду штете, по одредбама члана 618. Закона о облигационим односима због недостатка у изведеним радовима, у конкретном случају због неовлашћене сече растиња, мимо уговореног обима и циља. Таква штета према природи ствари огледала би се у вредности неовлашћено посеченог растиња, а правноснажном пресудом тужени је обавезан да тужиљи накнади вредност дрвета које је настало сечењем стабала, што није исто. Тужени оправдано указује и да је део насталог дрвета према споразуму странака послужио за намирење вредности радова трећих лица, а према стању у списима произилази и да је део остварене вредности од дрвета тужени тужиљи и предао. Дакле, није разграничено која вредност дрвета је настала од сечења стабала по споразуму странака, која је у складу са циљем споразума да се уреди и очисти плац за тужиљу, а која количина је настала од сечења растиња на које тужени није имао право према садржини споразума међу парничним странкама. При том, тужиља није једини власник плаца, јер је утврђено да се плац протеже на парцелама где је она сувласник у 1/3 идеалног дела, па самим тим је она сувласник у истој сразмери и на растињу које је припадак тих парцела, те није искључиви власник ни дрвета које настаје сечом тих стабала.

У ситуацији када споразум међу парничним странакама није прецизно постигнут и да је тужиља делом била обавештавана од туженог слањем фотографија о различитим фазама извршења дела, стоји и примена одредбе члана 267. Закона о облигационим односима према којој када за насталу штету или њену величину има кривике до повериоца, накнада се смањује сразмерно, о којој одредби нижестепени судови нису водили рачуна.

Према изнетом произилази да чињенично стање није у довољној мери расправљено да би се могле правилно применити одредбе материјалног права на које је напред указано, а ни одредбе материјалног права на које се позивају нижестепени судови. То је разлог због кога је ревизија усвојена и укинута су првостепена и другостепена пресуда у усвајајућем делу за тужбени захтев и предмет је враћен првостепеном суду на поновно суђење, по одредби члана 416. став 2. Закона о облигационим односима.

**Председник већа-судија
Бранко Станић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**